

Den nyligt udsendte rapport om mobning og chikane blandt søfartende på danske skibe tegner på mange måder et dystert billede af arbejdsforholdene i den danske handelsflåde.

Mange er rigtig glade for at sejle på danske skibe – andre fortæller om en bredt forankret mobbekultur

TEKST: MORTEN EGHOLM ANDERSEN | FOTOS: IVAR SVANE

I oktober kom forskningsrapporten, der er lavet på baggrund af den undersøgelse af omfanget af mobning og chikane på danske skibe, som erhvervsministeren har bedt om at få gennemført. Lederne Søfart var de første og i lang tid de eneste, der talte for, at der skulle gøres noget ved krænkelser til søs. At undersøgelsen er blevet gennemført, kan således ses som en foreløbig kulmination på foreningens arbejde for at sætte emnet på dagsordenen.

Mange giver i rapporten om mobning og chikane udtryk for, at de er rigtig glade for at arbejde i dansk søfart.

”Rapporten med undersøgelsens resultater er vigtig, fordi den sætter fokus på arbejdsmiljøet til søs – for både mænd og kvinder – og hvor vigtigt det er, at alle inden for branchen lærer at håndtere de ofte vanskelige situationer, der kan opstå, og hvordan der kastes lys på problemstillinger, der ofte ties bort, fordi de er vanskelige at tale om”, siger Helle Andsbjerg, direktør for Lederne Søfart i en kommentar til rapporten.

”Nu er der fakta, der bekræfter, at vi har et problem”, fortsætter hun, og hvis man dykker ned i sammenfatningen af rapportens resultater, må man uvægerligt give hende ret.

”I spørgeskemaet afrapporteres et betydeligt antal tilfælde af mobning, chikane, uønsket seksuel opmærksomhed, trusler om vold og reel fysisk vold”, hedder det i rapporten, der er lavet af Center for Maritim Sundhed og Samfund på Syddansk Universitet.

På den baggrund er det ikke underligt, at hun fastslår:

”Det kan ikke være rigtigt, at der i 2023 skal herske sådanne tilstande ombord på danske skibe”.

Ikke et spørgsmål om enkeltpersoner eller enkelte rederier

Det hedder videre i rapporten, at: ”Det samlede antal rapporterede tilfælde af trusler om vold, mobning og chikane har et omfang, der gør det usandsynligt, at der er tale om enkeltindivider, enkeltrederier eller enkeltsegmenter i branchen”.

Det går på den kvantitative del af rapporten – de spørgeskemaer, som er blevet besvaret af mere end 20 procent af de sejlende på de danske skibe. Den kvantitative del er blevet suppleret af en kvalitativ del baseret på en række dybdeinterviews med enkeltpersoner, og om denne del af undersøgelsen hedder det: ”I overensstemmelse med det samlede omfang, som beskrives i de kvantitative resultater, beretter de kvalitative resultater om en bredt forankret mobbekultur, der har en negativ indvirkning på en del søfarendes mentale helbred”.

Dømt ud fra dette er det altså ikke et spørgsmål om, hvad enkeltpersoner gør, eller hvad der sker i enkelte rederier eller enkelte dele af søfarten. Det handler om ”en bredt forankret mobbekultur”. Den er svær at have med at gøre, og det er da også

derfor, at Helle Andsbjerg, når hun bliver spurgt om hvad der kan gøres, og hvem der skal gøre noget ved det, peger på, at det er myndigheder, rederier og de sejlende i forening.

”Vi skal have fat i både top og bund, og det er ikke noget, der klares på en formiddag. Vi taler om en holdningsændring, og den slags tager tid”, siger hun.

Det skal nævnes, at det understreges i rapporten, at der er mange både blandt dem, der har svaret på spørgeskemaerne, og blandt dem, der har deltaget i de dybtgående interviews, som siger, at de er rigtig glade for at sejle på de danske skibe, og at et betydeligt antal giver udtryk for tilfredshed med arbejdsmiljøet.

Det skal sammenholdes med de mange, der påpeger, at faktorer som de sociale relationer i besætningen og ledelse er faktorer, som bidrager til forekomsten af mobning, chikane og uønsket seksuel opmærksomhed på skibene. ■